

Uredništvo v Gornji Radgoni, Spod. Griz šte. 7, I. nadstropje. Rokopisov ne vrača.

Izhaja vsak petek zjutraj in stane s poštnino vred za celo leto 15 Din, za pol leta 7.50 Din, za četrt leta 3.75 Din.

Posamezna številka 40 p

Poštnina plačana v gotovini.

MURSKA STRAŽA

GLASILO OBMEJNIH SLOVENCEV

Upravništvo v Gornji Radgoni, Spod. Griz šte. 7, I. nadstropje. Telefon šte. 7.

Inserati: Ena šeststolpna petivrstna (prostor 3 mm visok in 42 mm širok) 50 p. Pri večkratni objavi primeren popust. Posamezna številka 40 p

27. šte.

Gornja Radgona, dne 7. julija 1922.

IV. leto.

Sv. brata Ciril in Metod.

Severna drž. meja, 5. julija 1922.

Danes obhajamo praznik slovanskih blagovestnikov sv. bratov Cirila in Metoda. Ta dan je bil za nas Slovence v vseh časih velikega pomena — celo v dneh suženjstva, ko smo prižigali na čast glasnikov mile slovanske besede in vere naših očetov — številne kresove.

Iz Soluna sta prišla k obali daljne Morave, da učita severne Slované evangelij krščanstva v mili slovanski govorici. V poslanstvu sv. bratov Cirila in Metoda se je prvič uveljavilo vseslovansko bratstvo.

Ciril — še mlad in idealno navdušen je umrl v Rimu; Metodu pa, starejšemu bratu — je odločil Bog, da ostara v delu za slovanstvo. Zgodovina nam pravi o težkih bojih, ki jih je imel z Rimom; le ti boji so že imeli nacionalno-politični značaj. Njemu, Slovanu po rodu in krvi se je šlo v prvi vrsti zato, da svobodno oznanjuje in razširja besedo božjo v slovanskem jeziku. Borba je bila ljuta in že takrat se je začelo priseljevanje tujcev v zemljo naših očetov.

Metod, razumen mož je sprevidel v onih težkih dneh, da je največje zlo v Slovanstvu: nesloga, in da to neslogo izkoriščajo naši sovražniki, ki so v masah naseljevali nemške duhovnike. Metod se je proti temu vpri, za kar je žel kruto preganjanje. Vendar ga to nikakor ni vznemirjalo in z železno odločnostjo ter vstrajnostjo se je postavil v bran proti tujerodnim nasilnikom.

Vsled naše nesloge je bilo Madžarom kaj lahko, da so se vsuli na ozemlje, ki predstavlja danes Madžarsko.

Veliki blagovestnik Sv. Metod je izginil s površja in nad Slovani je zavladovala tema sužnosti.

Mi Slovenci, ki smo zgodaj izgubili Samovo kraljestvo, smo izgubili tudi stari prestol na Gosposvetskem polju, Čehi so doživeli bridek udarec na Beli gori, Srbi na Kosovem... Na Češkem so se našopirili Nemci, kakor pri nas in mi smo se razkropili na vse vetrove in smo bili silnemu nemštvu, ki je prodiralo proti sinji Adriji le na potu.

Tako so nas mandrali in stiskali iz doline v gore. Na naši zemlji, na zemlji naših očetov sta se srečali dve kulturi: germanska in romanska. Mi, ki smo od pamtveka navajeni služiti in se niti danes ne zavedamo svoje svobode, na katero bi morali biti ponosni — smo se morali za varstvo teh tujih kultur bojevati s Turki, Tartari, Madžari. Moralno slabi smo še bolj oslabili in ostanke naših nekdanjih silnih in svežih sil je srkal s satansko slastjo nemški grajščak. Potisnjeni na Balkan smo postali žrtev silnejših narodov: potujčili so nas.

Jedva proti 18. stoletju smo se navidez vzdramili in mnogo, mnogo govorili o vseslovanski vzajemnosti. Žal, da le govorili. — Tako je prišla svetovna vojna, oni strašni, veliki požar, ki je nasejal toliko zla v svet, obenem pa uresničil željo sv. bratov Cirila in Metoda: ujediniti južne Slované. Cirilmetodijska misel ujedinenja

je na zmagovalnem pohodu: Jugoslovani smo združeni v eno kraljevino, na severu je iz razvalin okrutne Avstrije vstala Vaclavova država — Češka. Tudi Poljska vstaja in matuška Rusija, kronana od bede in trpljenja še doživi svoj veliki dan.

Po svetovni vojni je nastala za vse Slované nova velika politična potreba: Delati je treba na ujedinenju vseh bratov Slovanov v veliko bratsko unijatsko državo.

V prvi vrsti čaka zahodno in vzhodno cerkev velika svetova misija neobhodno potrebne združitve v duhu Kristusove besede, katero sta oznanjala sv. brata Ciril in Metod: Da bo en hlev in en pastir.

Veliko ujedinenje vseh bratov in sester, ki govore mило slovansko govorico je tudi naš politični cilj. Danes, na praznik slovanskih blagovestnikov sv. bratov Cirila in Metoda pa si dajmo toplo bratsko besedo: Gojimo trdno bratsko slovansko vzajemnost!

Okrajna glavarstva in obmejni komisarijati — pozor!

Predstoječ članek našega dopisnika iz Maribora prinašamo s popolnoma objektivno pripombo, da so opisanih kričeih razmer v naši državi v prvi vrsti krivi sovinstični kričaji, ki v svoji zaslepljenosti napadajo drugorodne sodržavljanke, ki so se celo po izjavah režimskih listov pokazali kot lojalni in napredni element. Brez taktno in neokusno obnašanje robatih obmejnih organov pa je brezdomno največji vzrok za to, da tujec, ki razmer v naši državi ne pozna pri svojem prvem koraku čez mejo doživi kako netaktno surovost, po kateri sodi celo državo. Predvsem pa so obojestranski kričaji in hujskači glavni krivci teh razmer. Le — tem je treba posvetiti posebno pozornost. Uredn.

Ker potujem večkrat po opravkih iz Ljutomeru čez Radgono in Špilje v Maribor, imam priliko videti in slišati marsikaj neprijetnega za našo državo. V Radgoni vstopijo v naše vozove avstrijski orožniki, kateri pa menda ne vedo, zakaj da se z nami vozijo. Nekateri teh mlajših orožnikov vsedejo si radi med kmečko ljudstvo, zabavljajo tam čez našo državo in posebno čez Srbe in ker je velik del našega obmejnega prebivalstva že od različnih avstrijskih hujskačev okužen, rado verjame temu zaničevanju lastnega naroda. Največje zlo za našo državo pa je avstrijsko uradništvo, ki prihaja semkaj na dopust. Ti organizirajo sedaj že javno nemška bojna društva in sejejo med prebivalstvom mržnjo do naše države. Bil sem na potovanju v gostilnah v Sp. Dravogradu, v Mariboru, v Gornji Radgoni in v Ljutomeru in čudil sem se nemškutarski predrznosti. Danes navedem samo dva slučaja. V neko gostilno v Kamnici pri Mariboru prinesli so fantje slovensko zastavičo, prikrojili isto tako, da je imela samo belo in rudečo barvo in jo posadili na mizo kot avstrijsko zastavo. Izzivali so ti hujskači z nesramnimi nemškimi pesmimi in druge goste obrekovali s Serb... Hude in drugimi takimi psovskami. Med temi izzivači bili so tudi bivši avstrijski uradniki, ki so ali tukaj na dopustu ali pa žive tukaj v pokoju. Kaj takega se godi po dnevu v javni gostilni in Slovenci moramo biti veseli, da nas tako druhal še dejansko ne napade. Še na slabšo družbo

naletel sem pred približno tremi tedni v Ljutomeru v gostilni Sideritsch. Sedela sta tukaj med drugimi gosti sina gostilničarja, oba avstrijska uradnika, od katerih je posebno starejši nesramno govoril o naši državi in zasramoval našega okrajnega glavarja z besedami, katerih se ne da ponavljati. Ta dva avstrijska uradnika imata večkrat sestanke s svojimi nekdanjimi prijatelji, posebno z velenemcem Erjavcem, se v gostilnah navdušujejo z „Heil Oesterreich“ in se posvetujejo, kako da bi zopet zavzeli Ljutomer.

Takim avstrijskim hujskačem bi se pač morali takoj odvzeti potni listi, oziroma jih pognati čez mejo, ako se brez potnega lista prikladijo v našo državo. Naše oblasti naj bi v interesu države, kakor tudi v lastnem interesu pazile, da se takim nemirnim elementom pot k nam zapre, saj so imena takih hujskačev vsakemu glavarstvu itak znana.

Drugič pride na vrsto, kako se Radgončani brez potnega lista vozijo po Jugoslaviji in kaj je novega v Spod. Dravogradu.

Premišljevanje o državi.

„Salus rei publicae suprema lex esto!“ (Rimski rek.)

Bilo je neke zimske nedelje, ko sem v zatišju borne sobice napisal v svojo beležnico to premišljevanje o državi. Kakor vidim, je zima minula, a moje premišljevanje ima še vedno svoj pomen. Jaz si domišljujem, da je država najpopolnejša oblika družinskega življenja v velikem slogu. Kdo mora utrjevati obstoj te družine? Vsakemu je in mora biti jasno, da oni, ki vlada in oni, ki je vladan.

Utrditev države v njenem temelju torej utrditev od spodaj obstoji v tem, kar pravi božja beseda: Dajte cesarju, kar je cesarjevega! V tem leži zapoved avtoritete, katero pridiguje krščanstvo. Podpiranje države od strani vladanih pa je predpogoj za obstoj države: Državljanji morajo hoditi k vojakom, dokler se ta institucija na celim svetu ne odpravi, plačevati morajo davke itd. itd. S tem pa nikakor ni izpolnjena vsa naloga državljanov do države. Glavno in najpotrebnejše je, da imajo prav vsi državljani globoko, nepokolebljivo zavest, da je država, v kateri prebivajo zanje najboljša, najprikladnejša in da bi se jim v nobeni drugi državi ne godilo bolje.

Kaj pa so dolžnosti vladujočih? Uvodno sem povedal s citatom starorimskega državniškega pravila „Salus rei publicae suprema lex esto!“ (Blaginja države bodi najvišji zakon!) V tem je povedano vse: Državotvorni vladujoči elementi naj se zavedajo, da niso na odgovornih mestih radi sebe, ampak zaradi blaginje vseh državljanov. Delovati morajo tako, da bo vsako njihovo delo imelo za smernico edino le korist države ne pa stremljenje za sebičnimi dobički na škodo države in pod krinko države.

Eno vemo: državljani izpolnjujejo svoje dolžnosti, ker redno brez odpora plačujejo davke, hodijo tudi redno k vojakom, raz-

obešajo zastave, slavijo državne praznike, molijo za kralja in državo, plačujejo carino, skratka izpolnjujejo vse naloge, ki jih stavi država nanje. A eno-manjka tem državljanom, to je prepričanje, da je ta država za njih najboljša. Krivda gotovo ne leži na ubogljivih milijonih državljanov, ki vse dajo za državo, ampak krivi so glavarji, ki vladajo. Od njih je vse odvisno, med drugim tudi to, ali so državljani zadovoljni ali ne.

Pri nas vse preveč prevladuje plemensko sovraštvo, ki se neti z zločinsko slastjo od gotovih elementov, ki se najbrž ne zavedajo svoje zaslepljenosti. Okoli slamnate kmečke hiše letajo z gorečimi bakljami... To so plemenski šoviniisti različnih barv in ti so poleg zagrizenih strankarskih šoviniistov največje zlo za našo lepo Jugoslavijo. Le — ti so pravi propagatorji centralizma, onega nepotrebnega zla, ki ima na vesti toliko nezadovoljstva, godrnjanja. Zakaj moramo beležiti žalostno dejstvo, da je državnostno razpoloženje med nami danes drugo kot je bilo napr. po preobratu?

Kdo vlada? Dve stranki, navodno najmočnejši. A kje so zastopniki vseh državljanov? Ali so vsa plemena pravično zastopana? Ali niso naši slovenski ministri za, skledo leče prodali svoje slovenstvo in na začudenje srbstva samega zlezli istemu pod trebuh? Žalostna nam majka. Krivi pa so gotovo zopet „klerikalci“ da ne gre voz naprej.

Uvodoma sem rekel, da plačujemo državljani davke, krvave davke. Kaj pa dobimo kot protivrednost? Bajonete, topove, zapirajo nam šole, bolnice, ponekod vlada glad, organizirajo nam kot protivrednost pretepaške bande, ki brez kazni vtepajo državljanom v glave ljubezen do domovine.

Bog ne daj, če kihne kateri list, da je to korupcija, rakrana na našem narodnem telesu, takoj je državi nevaren element in spada pod policijsko nadzorstvo.

Dvignite svoje oči pa pregledajte to bogastvo naše lepe zemlje; napnite svoj spomin nazaj v dobo obupne borbe za svobodo in ujedinjenje, pa povejte nam, zakaj nismo najsrečnejši narod v Evropi?

Tedenske novice

Srboriti „Taboriti“ so jo zopet enkrat pogruntali, namreč v svoji 145. številki, ko se hudojejo v „M. Straži“ ki je povzela iz „Samouprave“ članek o našem stališču do Nemcev. Naveden je bil tudi vir. V možgane duhovitega žurnalista — taborita se je vgnedil kak „Fremdkörper“, ki grozno razgraja. Gospoda! Naj vas nikar ne razburja naše stališče do drugorodnih sodržavljanov, še manj pa ono precizirano stališče do narodneradikalne stranke, ki je vam trn v peti najbrž zato, ker uživa vedno večji ugled, nerazsodnim politikarjem v SLS pa zato, ker je nastala na Srbskem in je treba po pojmih naše konfuzne slovenske politike slepo udarjati na vse, kar le od daleč prihaja iz Srbije. Zbližanje slovenskega ljudstva z najmočnejšo srbsko stranko pa bi za našo državo ne bilo tako zlo, kakor se vam dozdeva. — Slučajno imata obe stranki tem vprašanju enake nazore, zato je demokratsko razburjenje čisto odveč; kajti dobri poznavalec programa SLS ve, da je naša stranka načeloma proti plemenski mržnji in oni, ki uganjajo plemensko mržnjo na račun programa SLS niso niti dobri Slovenci, še manj Jugoslovani, kar je „M. Straža“ že ponovno povedala javnosti in v letošnji 10. številki v uvodniku tudi to svoje stališče napram vsem slovenskim narodom in plemenom jasno označila. Pač pa je postala demokr. stranka nepotrebna, ker je za vsakega pametnega državljanu SHS postalo jasno, da je čas za narodnostne in plemenske boje že za nami. Dobro uslugo ste nam storili, da ste podčrtali naše trditve, katere mi ponovno podčrtujemo in povdarjamo (ne prvič!) da ima v naši stranki mesta vsak državljan brez razlike vere, plemena in rase. — Nazori našega lista se niso ohladili, ker sami dobro veste, da ne jadrmo s polnimi jadri po lužah demagogije, ampak smo toliko pošteni, da z resnico in pravico pobijamo laž in krivico. Neštetokrat smo že povdarjali, da je „M. Straža“ moralno in materijelno popolnoma neodvisna od drugih listov SLS ali še bolj od vodstva stranke in se popolnoma sama vzdržuje, kar bo tudi gg. pri „Taboru“ morda znano. Nikar pa nam ne štejte v zlo, če hočemo iz ljubezni do ljudstva (sc. države, ker je ljudstvo država) isto seznaniti z najmočnejšo jugoslovansko stranko v svrhu medsebojnega spoznanja delovanja in načel in še v to svrhu poslužujemo skromnih sredstev, ki so nam na razpolago. Mi, ki hočemo delati in ne samo govoriti, vstajamo in — vas je strah... To je vse.

Atentator Stejič pomiloščen. Kralj Aleksander je pomiloštil atentatorja Stejiča, ki je bil obsojen na smrt. Kakor znano, je izvršil Stejič

na kralja atentat na Vidovdan 1. 1921, ko je podpisal ustavo in na njo prisegel.

V inženjersko podoficirsko šolo v Mariboru se sprejme letos 150 mladeničev iz civila in vojske kot gojence. — Kandidatom iz civila je potrebno sledeče: 1. Domovinski list ali občinsko potrdilo, da je podanik ali da je optiral za podaništvo v državi SHS. 2. Krstni list v dokaz, da ni mlajši od 17 in niti stareji od 21 let. 3. Šolsko izpričevalo, da je dovršil dva ali več razredov gimnazije ali realke, a v skrajnem slučaju štiri razrede ljudske šole. 4. Ako kandidat ne prihaja neposredno iz šole, mora dokazati z občinskim potrdilom, da je dobrega vedenja in ne predkaznovan. 5. Dovoljenje (potrdilo) od staršev oziroma vzdrževalcev, da sme stopiti v to šolo. To potrdilo mora biti potrjeno tudi od policijske ali občinske oblasti. 6. Potrdilo župnega urada, da je samskega stanu. — Kandidati iz kadra morajo izpolniti za vsprejem v šolo sledeče pogoje: 1. Da je dovršil najmanj štiri razrede ljudske šole. 2. Da je dovršil rekrutsko šolo v kamandi. 3. Da je samskega stanu. 4. Da ni bil kaznovan. 5. Da je od svoje komande priporočen kot dober vojak. 6. Da ima roditeljsko ali skrbniško dovoljenje, potrjeno od oblasti, da sme stopiti v to šolo. — Kandidati iz civila se morajo javiti z lastnoročno napisano prošnjo, ki jo je dostaviti osebno ali pa preko pošte na naslov: „Komandantu Inženjerske podoficirske šole v Mariboru.“ V svoji prošnji kandidat izjavlja, da pristane na vse obveze predpisane z „Uredbo o podoficirskim školama u stalnom kadru.“ Prošnji se priložijo vsi zgoraj navedeni dokumenti (pod točko 1—6). Prošnja mora biti po predpisu kolekovana s kolekom za dva dinarja, vsaka priloga posebej pa s kolekom za 80 para. Siromašni naj prilože mesto kolekov ubožno spričevalo. Kandidati iz vojske se javijo rednim potom na raportu. — Prijave vseh kandidatov, iz vojske kakor iz civila, morajo biti najpozneje do 15. septembra t. l. pri komandantu inž. podoficirske šole v Mariboru, s točnimi podatki sedanjega stanovanja, kamor naj se mu dostavi rešitev prošnje. — Osebno se javijo vsi prijavljeni kandidati komandantu Inženjerske podoficirske šole v Mariboru dne 25. septembra t. l. ob 7. uri radi zdravniškega pregleda in rešenja o vsprejemu v šolo. Kandidatom iz civila se izda na podlagi pismenega potrdila komandanta šole, da je sprejet za gojenca Inženjerske podoficirske šole, brezplačno vožnjo po železnici in ladji do najbližje postaje njegovega doma do Maribora. V sprejemni izpit se ne polaga. Šola traja 2 leti. Ko so to dovršili, se razdelijo gojenci po tehniških bataljonih kot podnaredniki. Gojenci, ki izvršijo šolo z „odličnim uspehom“, ali „vrlo dobro uspehom“, imajo tudi pravico na polaganje častniškega izpita.

Ministra W. Rathenau-a so ustrelili na Nemškem zarotniki organizacije „C“. V ta političen umor — kakor sploh v vsa taka mo-

Arbogast Reiterer, O. T. — r.

Skrivnostni glasovi iz drugega sveta.

Predgovor.

Neveren sem bil napram vsaki pripovedki v duhovih. Spiritizem mi ni bil nič manj ostuden nego stari procesi proti čarovnicam. Pa mi izroči nekdo 1. 1918 knjižico „Mrtvi živijo — lastni doživljaji“, ki jo je napisal Olhaver, in me vpraša, kako jo je treba soditi. Bral sem in bral ter postal zmeden. Hamburški trgovec Olhaver opisuje v njej svoje doživljaje v spiritističnem krožku na Wilhelmsburgu. Prišel je tja kot popolnoma brezveren materialist (ki veruje le v to, kar otipa), da bi izsledil sleparijo, pa je izšel z vero v dušo. V ognju navdušenja novospreobrnjenca čuti v sebi apostolski poklic, popiše svoje doživljaje in obljubi vsakemu 100.000 Mark, ki bi mu mogel dokazati, da je le eden njegovih doživljajev sama domišljija, prevara in sleparija. Strašno obračuna s cerkvijo, ki ni bila zmožna človeštvu občuvati največji zaklad, vero v nesmrtnost. Knjižica je bila kmalu zelo razširjena, je bila prepovedana od nemške vojne cenzure, a po posredovanju Bethmann Hollwega dana zopet na prosto. Ta knjižica me je prva spravila iz ravnotežja. Podtikati nisem mogel napačnih poročil radi Olhaverjeve stroge resnosti, ki preveva celo delo. Nad resničnostjo tega, kar pripoveduje, torej nisem ne hotel in ne mogel dvomiti; toda sklepi, ki jih je Olhaver izvajal iz tega, pa tudi niso bili, da bi jih podpisal. Tedaj pa vidim v duhovniškem glasilu, da priporočajo Grabinskijevo knjigo „Skrivnosti iz kraljestva nadčutnega“, jo takoj kupim. Po tem in marsičem drugem so dozoreli moji nazori do tega, kar zastopam tukaj kot svojo osebno mnenje v predmetu, ki se zanj dandanes zanima toliko ljudi. Ne zavzame samo dijak, akademik, ampak gotovo tudi urad-

nik svoje stališče do vere; vsako priprosto kmečko dekle se že bori s seboj za vero na posmrtnost in vsak fant z vasi je hvaležen za vsako pojasnilo o temeljnem vprašanju življenja: Ali je večnost?

Vsem, ki koprnijo po odgovoru, naj bodo te vrstice v pojasnilo!

1. Duhovi.

„Nobena noč ni večna“. Panteizem (nazarjevanje, da je Bog vse stvarstvo skupaj) je uničil posamično osebno dušo, materializem pa jo je docela zavrgel in ji vzel dobro ime. Toda danes slišimo zopet pogosto govoriti o spiritistih in spiritizmu. L. 1883 je pisal dušeslovec Perty: Naš rod je titanski; predira zemeljske plasti, da zveže ločena morja, prevrta bregove, da zveže narode in dežele, ubija z gromom in bliskom, govori v daljavo... Pri vsem zunanjem napredku pa je izgubila naša generacija večinoma pojem o duševnem življenju in vero v Najvišjega. Tako se je zgodilo v dobi prosvitljenosti, v znamenju materializma, ki ne pozna več ničesar drugega nego jesti in piti pa denar. Človek od včeraj in danes nima več časa, poslušati duhove in strahove, še manj pa veselja, vanje verovati; s tem se lahko pečajo kvečjemu stare ženice in otroci, ki jim ni treba sicer ničesar delati in misliti.

In vendar bi mislili, da na vsem svetu ni važnejšega vprašanja kakor je vprašanje, ali je svet duhov ali ga ni, ali živi človek po telesni smrti naprej ali je pa uničen za vselej. L. 1899 umrl filozovski pisatelj dr. Karl du Prel je zaklical v svet obtožbo: „Znanstveni škandal je, da vlada o najvažnejšem vprašanju človeštva — o nesmrtnosti — še vedno strašna nevednost“. Učenjaški svet, znanost bi morala pravzaprav ravno to vprašanje zasledovati z največjo natančnostjo, ker je pač za vsakega človeka brez izjeme temeljne važnosti, da ve, ali po telesni smrti razpade v prah za vedno ali ne.

Vsako, zvezdo, ki miglja ponoči na nebu, vsako najmanjšo količino zraka, ki nas ljubko obkrožuje, proučujejo in preiskujejo. Človeški razum uvaža vse, se bavi s cvetlico ob živi meji, z rastlinico, ki klije ob robu snežnikov, s črvičem, ki se zvija brez pomoči na tleh in se umnika pred zalezovalcem in celo nobeden kamen se ne prezre. Protestantski zdravnik Jung-Stilling pravi v svoji „Teoriji o duhovih“, ki je zbudila velike pozornosti: „Kaka bitja napravijo iz njih (rastlinice in kamna)! Kakor hitro pa nanese govor na prikazni, ki le od daleč namigujejo, da duša živi dalje, da so dobri in hudobni angeli in duhovi ter da vplivajo na naš čutni svet: prikazni, ki so milijonkrat važnejše nego vsi naravni pojavi v telesnem svetu, tedaj gre vsak s prezirljivim nasmehom mimo in kriči: prazna vera, sanjarija! Opsovajo in ogrijo vse, ki na tem polju preizkušajo in raziskujejo. Spisom pa, ki razglašajo nevero, in najbolj opolzkim romanom, takim, ki zastrupljajo srca, takorekoč fanatizirajo, tem se pušča prosta pot, teh ne oblaja noben pes“. Tako govori protestantski zdravnik.

O takih prikaznih, ki od daleč kažejo na bivanje duhov, ki vplivajo na čutni svet, se sedaj že čestokrat govori. Bodisi, da traja noč dolgo, enkrat se vendar razlije čez nebo žareča jutranja zarja in nam naznanja zlatega solnca prihod. Zelo pogostokrat že slišimo o spiritizmu čudovite pravljice, ki zvenijo kakor iz „Tisoč in ene noči“.

V svoji sedanji obliki, v finih čipkah modernega časa, je spiritizem ali občevanje z duhovi nov pojav, v bistvu pa star, prastar kakor človeštvo. Predno je kdo govoril o spiritistih, so si že razlagali zgodbe v duhovih in jih tudi zarotovali. Čisto podoben damašnjemu občevanju spiritistov z duhovi v krožkih je že slučaj, ki ga razlaga sv. pismo: kralj Savel si pusti „poklicati“ Samuela. Ljudje vseh časov, vseh narodov in krajev notri do današnjih dni so vero-

ralno nizka dejanja — je vpletenih mnogo „odličnih“ imen à la Ludendorff i. dr.

Vrednost denarja.

1 dolar	= 245—255— K
1 zlatnik (cekin)	= 800—820— K
1 lira	= 11—12:25 K
1 engl. funt	= 1100—1200— K
1 ogrska krona	= 34 vinarjev.
1 franc. frank	= 22—23:50 K
1 nemška marka 96 vin	= 1— K
1 češka krona	= 4:50—5:50 K
1 n.-a. krona	= 1:58—1:30 v.
1 švicarski frank	= 49 do 50 kruna.

Dopisi.

Gornja Radgona. K dobrodelni veselici na korist gladočim bratom Rusom bo vozil v nedeljo 9. t. m. avtomobil gospodarske zadruge. Cena v Ljutomer in nazaj za cel voz 500 Din. Družba, ki reflektira na avto naj se javi do sobote zvečer ali najdalje v nedeljo zjutraj. Odhod po obedu.

Naš novi podlistek. Da nudimo našim cenj. čitateljem nekaj izredno zanimivega in napetega, smo se odločili, da priobčimo prevod znamenite brošure duhovnika O. T. Arbogast Reiterer: Skrivnostni glasovi iz onega sveta. Podlistek bo izhajal do konca leta in je ravno sedaj ob začetku novega polletja primerno, ako naročite „Mursko Stražo“. Knjiga je od cerkvene oblasti v izvirniku odobrena in se torej ni bati, da bi bilo v novem podlistku bodisi kaj spodtakljivega, protiverskega ali brezverskega. Nikomur ne bo žal, ako že samo radi novega podlistka naroči „Mursko Stražo“ do konca leta. Stane samo Din. 7:50. Za naročilo zadostuje dopisnica, nakar se Vam dološlje položnica.

P. n. dopisnikom. Ker želimo, da bi vsako številko M. Str. dobili naši naročniki že v nedeljo (tudi v Prekmurju) smo se odločili, da izdamo list mesto vsakega četrtka že v sredo zvečer. Dopisniki naj odpošljejo svoje prispevke tako, da dospejo isti najkasneje v torek zjutraj.

Nad vse smešni so ruski analfabeti na mostu, če ustavijo človeka, katerega vidijo na dan po stokrat, mu preiščejo žepe in prepovedane časopise. Ko taka prikazen, ki samo kompromitira našo državo pregleduje časopise in drži iste narobe — (s potnimi listi je ravnotako) si pač morejo tujci misliti, kako trdne so naše meje. Skrajni čas je, da se ti ljudje odstranijo in oskrbujejo to službo domači redarji, ki imajo več pojma o taktu in prijaznosti, kakor zloglasni graničarji.

Gornja Radgona. Takozvani Wranglovci, ki so uživali z ozirom na ugled države zaščito našega lista, akoravno je časopisje vseh strank izreklo o njih uničujočo obsodbo so postali precej objestni. Sedaj blebetajo naokoli, da so morali proti uredniku M. Str. dati na zapisnik razne izjave. Za danes jim svetujemo samo eno: Ako se ta nadloga v najkrajšem času ne skida odtod — v lastni domovini lahko pokažejo svoje junaštvo — bo tudi naša javnost zvedela nad vse žalostne stvari o tej obmejni,

vali v nadaljuje življenje po smrti telesa in v tej veri jih potrjuje še do popolne gotovosti mnogo prikazni, ki so si jih razlagali kot resnične zgodbe o duhovih. Pripovedke v duhovih so skupne vsem narodom sveta in vseh časov in čudno je, da kažejo vse čisto določen značaj in značilno obliko prikazni, kakor da bi si jih izmislil vse na severu in jugu, na vzhodu in zapadu, v davnem starem veku in v naprednem sedanjem času eden in isti pripovedovalec, četudi so časi in kraji daleč narazen. Učenjak-filozof Schopenhauer pripomni k temu, da so najrazličnejše prikazni strahov po novjših poročilih tistim v starih knjigah za las podobne, ne da bi smeli misliti, da so mogli novejši, navadno neuki poročevalci brati one stare, redke, deloma latinsko pisane knjige. Radi tega je težko smatrati vse zgodbe za zlagane; proti temu govori popolna podobnost v poteku in načinu prikazni, čeravno jih ločita čas in kraj, ki iz njih izhajajo poročila. Njih tip in značaj je tako zelo določen, da more le izurjeni razsoditi, ali ima opraviti s prevaro ali pa z resnično prikaznijo.

(Dalje prihodnjič).

vsekakor državotvorni trupi. Cenj. občinstvo izveščavamo, da smo ves material pritožb poslali na merodajno mesto in ako se zadeva tam ne reši, pride umazano perilo pred parlament.

Krompir kradejo. Namreč v Gornji Radgoni na zemljišču na Tratah. Poskrbelo se bo, da se bo tatove, do katerih je sled že najdena občutno kaznovalo. Ako bo oblast gluha, jih bodo oškodovanci sami obsodili.

Kaj bo dne 6. avgusta v Gornji Radgoni ???

VELIKA TOMBOLA v korist Jugoslovenski Matici!

Sv. Juri ob Ščavnici: Ker se je zadnji čas pojavila proti naši Hranilnici in posojilnici ena neutemeljena in hudobna gonja, da naj vlagatelji svoje vloge vzdigujejo, čes, da ta zavod ni več varen, smatramo za svojo dolžnost, da se bode proti vsem hujskačem, ki ljudstvo v njegovo lastno škodo begajo s vso strogostjo nastopilo sodnijskim potom in bo se ob enem tudi na njih stroške zahtevala državna revizija. Načelstvo.

Ljutomer. Opozarjamo na veliko ljudsko veselico v prid gladočim ruski deci, ki se vrši v Ljutomeru v nedeljo, dne 9. julija t. l. Vsled raznih zaprek se veselica ne vrši, kakor prvotno določeno v Seršenovem logu, ampak na vrtu in v vseh prostorih hotela „Triglav“. Po predpripravih sodeč bo nudila ta prireditve obilo prirčne in lepe zabave in je zato dolžnost vsakogar, da se veselice vdeleži in tako pripomore, da so omili neizrečeno gorje, v katerem se nahaja nedolžna ruska deca.

Ljutomer. Ob godovanju in rojstni obletnici se je nabralo pri načelniku gasilnega društva g. Alojza Rajha za dijaško kuhinjo v Mariboru 65 Din. Hvalevredno!

Kamenščak pri Ljutomeru. Pri nas je že zopet požar uničil poštenjaku posestniku vso imetje, in sicer 20. junija gospodarju Alojzu Kapunu ponoči, ko so že vsi sladko počivali. K sreči je prihitelo gasilno društvo iz Ljutomera, ki je omejilo požar. Živino in pohištvo so rešili, pač pa je vničeno popolnoma gospodarsko poslopje s krmo in orodjem ter hiša. Zavarovano je bilo poslopje neznatno. Našel se je baje listek, na katerem grozi zlobnež še drugim, čes, da morajo v občini še zgoreti vse koče, zlasti še hiše od obč. odbornikov. Torej pozor!

Na Krapju pri Ljutomeru je umrl mož poštenjak, kmet Jožef Makober. Želodčni rak mu je pristrigel nit življenja, komaj 50 let star. Naj mu sveti večna luč!

Stročjavas. Gledališki odsek gasilnega društva Stročjavas—Pristava, je priredil dne 2. jul. Dr. Ivo Česnika, dvodejanko „Pogodba“. Kljub temu, da so še povprečnoma nastopili sami novinci, je igra, res krasno in nad vse pričakovanje uspela. Vsa čast mladim požrtvovalnim igralcem. Tudi tamburaši so pokazali svojo krepko in dobro voljo. Na svidenje pri ponavljanju.

Apače. Tu se vrši v nedeljo, dne 9. t. m. po rani službi božji v gostilni pri Kernu političen shod SLS. kot govornika sta prijavljena nar. posl. gg. Pušenjak in Roškar. Apačani, pridite v obilnem številu, da izveste od naših poslancev, kako je z vami. Govornika bosta govorila tudi v nemščini. Agitirajte za obilno udeležbo!

Žepovci. Tu se vrši v nedeljo, dne 9. t. m. ob 2. uri popoldne političen shod Slovenske Ljudske stranke. Govorita drž. posl. gg. Ivan Roškar in Vlad. Pušenjak. Pridite v obilnem številu.

Murska Sobota. Darovi Jugoslovenski Matici! Gdč. Anica Peršak, učiteljica v Vadarcih je izročila 182 Din; g. Štefan Kolarš, nadučitelj, Srdica 50 Din; g. Ivan

Rengjeo, M. Sobota 10 Din. Plemenitim darovalcem se podružnica v Murski Soboti najtopleje zahvaljuje.

Prekmurski Glasnik — je v gospodu zaspal in se združil po smrti z „Narodnim Listom“, ki bo posebno kolono posvečal Prekmurju in pobijanju prekmurskega „klerikalnega zmaja“. Za „Prekm. Gl.“ ne žaluje nihče. Mi tudi ne.

Razne vesti.

Albanska valuta. Ker Albanija nima v prometu lastnega denarja, so v prometu sledeča tuja denarna sredstva: za zlato dolarji, napoleonori, turške lire, angleški funti; za srebro: italijanska lira, francoski frank, švicarski frank, avstrijska króna, črnogorski perper, dinar, romunski lej, bolgarski lev, grška drahma in turški čerek. Vsemu temu srebrnemu denarju pa pravijo Albanci enostavno krona. Izmed papirnatega denarja cirkulirajo turške, italijanske, francoske in stare srbske banknote, za katerih vrednost pa velja dnevni kurz. Da se napravi konec temu pisanemu denarnemu trgu, je sklenila albanska vlada ustanoviti „Narodno banko“, ki izda svoje novčanice na zlati podlagi. Denar se bo imenoval „leka“, kar pomeni „Aleksander“ v spomin na Aleksandra Velikega.

Originalen način iztirjavanja dolgov. Ali je mogoče, da čaka Nemčija, da se bodo njeni upniki poslužili načina iztirjavanja dolgov kot je v navadi na otoku Cejlonu? — Kakšna sijajna prilika bi bila to! Upnik na Cejlonu gre k človeku, ki mu je dolžan denar, noseč v roki liste Neungala rastline, ki je skrajno strupena. Dolžniku izjavi, da se bo na mestu zastupil, če ne dobi denarja. Dolžnik plača takoj. V drugih deželah bi se najbrž smejal svojem upniku, a na Cejlonu je veljavna postava, ki nalaga visoko globo onemu, ki je vzrok samomora kakega drugega človeka. Vsled tega se nikdar ne zgodi, da bi upnik dejanski požrl strupeno rastlino.

Dobra žena in mati ima vedno nekoliko steklenic lekarnarja Fellerja prijetno dišečega „Elsafluida“ pri hiši. Dobro služi za drgnjenje hrpta, rok, nog in celega telesa, kot kosmetikum za usta, kožo in glavo. Mnogo močnejši, izdatnejši in delujoči kakor francosko žganje. 3 dvojnate steklenice ali 1 specijalno steklenico skup z zamotom in poštnino za 72 K pošilja: Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg št. 326 Hrvaško.

Poslano.*)

Cenj.

gospod urednik!

Da bode javnost točno podučena o usmiljenosti in brezmejni očetovski ljubezni g. F. Korošca do moje skromne osebe, podam slavnemu občinstvu danes pismo, katerega sem jaz pisal mojemu „dobrotniku“ F. Korošec dne 28. februarja t. l. proti povratnici, in tisto se glasi:

„G. Radgona, dne 28. II. 1922.

Cenjeni

gospod Franc Korošec!

V nadi, da tebe to moje pismo ne bo presenetilo, in si gotovo že sam sprevidel, da se moram ločiti od tebe v financijelnem oziru, ako nočem jaz z mojo družino popolnoma propasti, da bi končno za mene ne bilo rešitve.

Hvaležen sem tebi za vse in upam da ostanema še v bodoče priatelj, da nebi zaradi tega navideznega preloma med nama bilo sovraštva.

Dragi g. Korošec! Nočem ti ničesar tukaj očitati moram pa konstatirati dejstva, da se stvar razjasni in da nebo nerazporazumljenja vsled tega pisma. Dokler nisem imel s teboj trgovskih zvez, — te nisem kot trgovca poznal ampak človeka, kateri je prepričan, da so njemu drugi ljudje krivico storili. V tem zmislu sma se sprijaznila in vodila skupen boj, — da sem jaz pri tem lezel v dolgove je umevno.

Za vse to je trebalo iskati stike z odličnimi osebami, da sem imel moralčno oporo — ter spet nisem iskal dobička in sem, tebe vpejal v različne družbe, da si danes povsod poznat, ter celo član trgovske-obrtne zbornice.

Tega ti nebi brez mene dosegel, ker pred najnim prijateljstvom nisi imel kakšne častne „funkcije.“ — Pri vsem delu celi dolgi čas nisem nič zaslužil, ampak imel sem zmerom izdatke ter me nisi enkrat vprašal od česar

Hranilnica in Posojilnica v Radincih deluje z uspehom ob meji!

r. zadr. z neom. z.

OBRRTNA BANKA, PODRUŽNICA V LJUTOMERU

Inter. telefon št. 2

izvršuje vse bančne transakcije najkulantnejše

Račun ček. urada št. 12.726

živim in kedo oblači mojo deco? Imel sem upanje v bodočnost.

Po dveletnem vstrajnem duševnem delu sem končno dosegel, da sem dobil v najem tobačno glavno zalogo. Upal sem, da boš sedaj pokazal tvoje blago — srce, in meni bodeš šel na roko v toliko, da se bodem po malem rešil dolgov, in končno, da bi imel z mojo ženo ter osnimi otročki vsaj skromno življenje, ter ne bi dalje lezel v dolgove. — Od tega dana naprej pa tebe poznam kot trgovca, kateri ne pozna preteklosti in ne usmiljenja do bližnjega, — kateri je tebi bil duševni suženj, — ampak edino samega sebe.

Ker nisem imel v zadnjem trenutku izhoda, sem tebi obljubil 30% od velike prodaje ter sem ti mogel se pismeno zavezati dasiravno si ti tisto pogodbo skril, in meni do danes ne v roke dal.

Dragi g. Korošec, ako si preračunal, koliko bodeš pri tej trgovini zaslužil in to si gotovo storil, si tudi preračunal za mene, koliko bodem zaslužil? Si tudi sebe vprašal, kaj bode zmenoj in z mojo družino? Jaz po tvojem računu ne morem živeti, — in kaj bo z mojimi dolgovi posebno ako bi jaz naglo umrl, je moja družina revna, da nema primere. — Ali nemam jaz tudi pravice vsaj do skromnega življenja, in kakor sam sedaj vidiš, ti meni tega ne privoščiš.

Torej bi mogel ostati zmerom sužnjik in tega sem se naveličal po tvoji krivdi. — Najbolje pa je mene presenetilo dne 11. t. m. kadar sem prišel v glavno zalogo, in sem videl veliko spremembo v trgovini. Jaz vprašam tvojega sina Franca: Kaj se je ponoči zgodilo v glavni tobačni zalogi, da je taka sprememba? sin meni reče, da si ti tobak znosil gor v tvoje zasebne prostore edino zato, da se bode tobak baje podražil in ti hočeš še več zraven zaslužiti.

Ali se zavedaš nevarnosti, v katero si prišel s tem dejanjem? In ti misliš da moram jaz molčati ter samo tebe z mojo osebo kriti, in se veliki nevarnosti izpostavljati, in to vse zato, da mene ne pustiš živeti, in da bi imel ti večji dobiček?

Vedi samo to, na podlagi vsega tega tukaj navedenega sem jaz v veliki nevarnosti zraven tebe — in bi lahko sebe uničil ter celo mojo bodočnost. — Moralno sem prisiljen s teboj ukiniti vse trgovske zveze, in te prosim da meni daš detajliran račun koliko sploh tebi dolgujem.

S tem tudi prekličem pooblastilo — in ne smeš ničesar v mojem imenu storiti od danes naprej. — Prosim te da meni vse pisma itd. pobotnici o varščini izročiš skupaj z računom in denar imaš takoj izplačan. — Prosim te tudi ne jezi se, ker vidiš sam da ne moram drugače ravnati — stem te nisem hotel žaliti, ampak razjasniti najno trgovsko zvezo — osebno pa ostanima prijatelja.

Jurkovič Filip.

To pismo je g. Korošca tako razjezilo, da kliče od te dobe vse duhove zoper mojo osebo, javnost pa naj zdaj sodi, kakšen dobitnik je g. Korošec. Na svidenje pri Filipih!

Gornja Radgona, dne 2. julija 1922.

Jurkovič Filip.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko v kolikor določa zakon.

Korespondenta

in praktikanta (-tinjo)

s primerno naobrazbo sprejme za takojšnji nastop banka v Ljutomeru.

Popudbe na upravnništvo lista pod „Banka“.

Razpis službe.

Razpisuje se mesto knjigovodje za občinska opekarniška podjetja. — Reflektira se samo na prvovrstno moč. Ponudniki s prakso v opekarniški stroki imajo prednost. Plača po dogovoru.

Ponudbe je vlagati pri podpisanemu uradu z navedbo zahtevkov ter s podatki in po možnosti s pričevali o dosedanji praksi do 15. julija 1922.

Županstvo trga Gornja Radgona, dne 23. junija 1922.

Župan: Božio.

Pravo originalno
Erenyi
„DIANA“
francosko vinsko žganje
se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah.

Mala steklenica K 18
Srednja „ K 50
Velika „ K 100

Erenyi DIANA
francosko vinsko žganje
je najboljši hišni prijatelj in ne sme manjkati v nobenem gospodinjstvu.

Pazimo se pred ničvrednimi ponarejanji!

Glavno zastopstvo za celo Jugoslavijo:
Jugopharmacija d. d. Diana
oddelek Zagreb. Prilaz 12.

Preprodajalci dobijo velik popust.
Zahtevajte cenik!

(Oblastveno zavarovano!)

Za birmo!
Največjo izbiro vsakovrstnega blaga za birmance kakor tudi molitvenike, vence, in drugo dobite v trgovini
Franc Seršen v Ljutomeru
po najugodnejših cenah!

Imam na prodaj trgovske štelaže in dve prodajalni mizi
Ivan Koroša, Veržej.

Desetmesečni
kmetijsko-gospodinski tečaj v zavodu
šolskih sester v Mariboru
se prične dne 15. septembra 1922
Stan in oskrbo imajo gojenke v zavodu. Prošnjo za sprejem je vložiti do 10. avgusta t. l. vodstvu gospodinske šole v zavodu šolskih sester v Mariboru. Prošnjo naj se priloži: krstni list, zadnje šolsko spričevalo, spričevalo od zdravnika in izjava staršev, ozir. varuha, da prevzame stroške šolanja. Oskrbnina znaša mesečno 250 Din. Glede podrobnosti se je obrniti na vodstvo gosp. šole v zavodu šol. sester v Mariboru.

Klobuke
vsake vrste ima v veliki izbiri vedno ceneje kot drugod na prodaj. J. Postružnik, klobučar, Sv. Jurij ob Ščavnici.

Diamalt
Pozor, pekarji „DIAMALT“ tvornice Hauser & Sobotka, Dunaj-Stadlau v predvojni kakovosti se dobi zopet pri glavnem zastopstvu za Jugoslavijo **Edvard Dužanec, Zagreb, Skladišče Strossmayerjeva ul. 10.**

Hiša v Gornji Radgoni, Spodnji Griz št. 13
na prodaj!
Vprašati pri posestnici. Prekupci izključeni.

Trgovski pomočnik
izurjen manufakturst se sprejme pri firmi
M. ŠEPEC, MARIBOR.
Hrana in stanovanje v hiši.

Viničarja treznega, zanesljivega z večimi delavskimi močmi pod dobrimi pogoji
sprejme
Josip Kosi v Križevcih.

Medić, Rakovec & Zankl
d. z o. z. Ljubljana.
Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.
Centrala: Ljubljana. Brzjavni: Meraki, Ljubljana.
Skladišče: Novi Sad. Telefon št. 64.

Gospod. ulica **PODRUŽNICA MARIBOR** Solška ulica

Emajlni laki. Pravi firnež. Barve za pode.
Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

„Meraki“ Lak za pode. Emajlni lak. Linoleum lak za pode. Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

I. Ljubljansko delavsko konzumno društvo
prodajalna Ljutomer
naznanja vlc. občinstvu da je prejela prodajalna na izbiro novodošlega manufakturnega blaga.

Ker se bliža birma,
opozarjamo vse odjemalce ozir. člane, da se potrudijo k največji, solidni in okusni izbiri. Opozarjamo tudi na trpežno blago za ključavničarje, strojevodje itd. Konkurenca mogoča edinole pri zadrugah. — Vpisovanje članov vsak dan v prodajalni. Delavci, kmetje, viničarji, pristopajte! — Delež se vam že izplača pri prvem nakupu!

I. Lj. del. konz. društvo Ljutomer.

SLOVENSKA BANKA podružnica **LJUTOMER**

sprejema vloge na knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje po

Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantneje in najhitreje.

4 1/2 — 6%